

Cal Fontanals - Cal Balaguer

Font-rubí

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Barri de Sabanell, 2 i 4
Emplaçament: Al Nucli antic de Sabanell, sortida Sabanell - Guardiola de Font-rubí de la C-15
Alçada: 237

Coordenades:

Latitud: 41.41549
Longitud: 1.6954
UTM Est (X): 390972
UTM Nord (Y): 4585703

Classificació

Número de fitxa: 08085 - 21
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle: XVII-XVIII
Any: 1625
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Caldria actuar per evitar la degradació dels immobles, especialment a Cal Tuyàs, on ja s'ha esfondrat part de la teulada de l'immoble.
Protecció: Legal
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Bé protegit (Revisió NN.SS. Plan. Urb. Tipus b)
Número inventari: Sí (IPA 2593)
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 1059502CF9815N

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Miquel Gea i Bullich
dv., 20/09/2013 - 02:00

Descripció

Es tracta d'un conjunt de cases consecutives de planta rectangular i coberta de dos aiguavessos de teula àrab. El carener és paral·lel a les façanes principals dels immobles, que s'orienten a llevant. La casa principal és la que se situa més al N, coneguda com Cal Fontanals, i està formatada, de fet, per dues vivendes bessones amb planta baixa, planta pis i golfes. Ambdues tenen portal adovellat de mig punt, finestres allindades a la planta baixa, balcons amb muntants de pedra treballada a la planta primera i finestres simples allindades a la planta corresponent a les golfes. Hi destaquen algunes llindes datades, com la del balcó que s'obre sobre una de les entrades adovellades on hi podem llegir la data "1625" mentre que a la dovella central de la porta que trobem a sota hi llegim la data "1683". Els balcons molt probablement s'obriren ja durant el segle XVIII, en un d'ells s'aprecia una antiga llinda reaprofitada en dues parts on hi havia gravada la data de 1661. De les dues cases consecutives principals de Cal Fontanals, la situada a migdia compta amb una torratxa, a l'extrem nord d'aquell immoble, de planta quadrada, amb finestres de mig punt i rematada amb un terra pla. Continuant la mateixa línia de façana, al sud de Cal Fontanals hi trobem un altre habitatge amb planta baixa i planta pis conegut amb el nom de Cal Tullàs. Aquest edifici és de construcció més austera i hi destaca, especialment, el portal adovellat amb arc de mig punt de pedra ben treballada. Sobre l'arc una pedra resa la inscripció "Pere Iofres". Sembla també obra del segle XVII. Al costat de ponent del conjunt hi ha diversos annexos afegits entre els que hi ha un altre habitatge sense especial interès arquitectònic.

Observacions:

A Cal Tullàs ha cedit part del mur de tancament de migdia de l'edifici, cosa que ha fet que una granjàssera cedís arrossegant part dels trespols de la primera planta i part de la coberta. De no posar-hi remei en pocs anys la casa esdevindrà només una ruïna.

Història

Durant la Guerra Civil de 1936-1939 Cal Fontanals s'utilitzà com a caserna general del camp d'aviació del Pla del Penedès / Torrelavit, situat a pocs metres de distància. Segons uns veïns de la zona, el carrer Nou, que s'obre actualment a tramuntana de Cal Fontanals, entre aquesta casa i la capella de Sant Bartomeu, s'obrí a principis de 1939 com a conseqüència de l'explosió accidental que es produí quan dos soldats republicans manipulaven explosius en aquell punt. Les ordres dels soldats republicans eren fer volar el pont de la carretera (actual C15) que travessava la riera de Sabanell per tal de dificultar l'avanç de l'exèrcit franquista. Les restes humanes dels soldats foren enterrades davant de Cal Tuyàs, on encara hi trobem un xiprer que es plantà per tal de marcar l'indret i recordar la tragèdia. D'altra banda, el Mapa de fosses de la Guerra Civil, impulsat pel Memorial Democràtic, recull una fossa al cementiri parroquial de Santa Maria de Bellver on, segons s'hi explica, varen ser enterrats dos soldats republicans que moriren accidentalment el dia 22 de gener de 1939. Segons aquesta font, els soldats republicans formaven part del cos de vigilància de l'aeròdrom i varen rebre ordres de destruir el polvorí que, finalment, esclatà accidentalment. Tot sembla indicar que es tractaria dels mateixos soldats, si bé hi ha una petita divergència en la manera que es va produir l'accident, o bé intentant destruir el polvorí del camp d'aviació, o bé intentant volar el pont de la carretera que travessava la carretera de Sabanell.

